

Nro 18.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Augustusnak 29-dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

Miként, és mitsoda fortélyokkal vették légyen
el *Trevirumot* a' Frantziák e' mostan fo-
lyó hólnapnak 10 dik napján, ki tettik azon of-
ficialis, az az, hivatalbeli jelentésből, mellyet
Blankenstein lovas Geuerál küldött. Aug. 8 dik
napján, úgymond ő, vissza nyomta az ellenség
Cerf alatt állott külső vigyázó seregeimet, a' mi-
dön igen vitézi módon viselték magokat a' le vá-
gatott erdőben lévő Horvátok, és Treviri vadász
katonák — annakutánna mintegy 14 vagy 15 ezer-
ből alió Frantziaság ütött a' *Pellingeni* sántzokra,

és reggeli 9 órától fogva délig tartott sebes tá-
 zelések után, 4 vagy 5 ízaz gyalogságból álló co-
 lonnét, seregeimnek jobb, eggy más két, vagy
 három ezer emberből álló colonnét pedig bal
 szárnya ellen küldött. Noha a' *Pellingi* sántzban
 fekütt *Manfredini* batalionnya, Gr. *Magauli* fő
 Strázsamester, és *Flemming*, *Fölseis*, *Borovitz*,
Linde, *Tonzem*, és *Schütz* kapitányoknak vezér-
 lések alatt, igen bátran, 's vitézi módon viselte
 magát, és négy ízben is verte vissza az ellenséget;
 de tsak ugyan végtére is kénytelen vólt a' nagy
 erőnek engedni, és azon ör álló helyet dél után
 két órakor oda hagyni. — Nyomokba mentek
 a' Frantzia lovasok és gyalogok, 's talám eggy
 ember se maradott vólna életben közzülök, hogy-
 ha *Wurmser* huszár regementyének két escadrony-
 nya közikbe nem vágott vólna, el nyeretettett
 ágyúinkat, és el fogattatott vitéz tiszteinket és
 embereinket, körmök közzül ki nem ragadták
 vólna. Ezen tsatában minden tisztei ugyan a' ne-
 vezett két escadronnak; de nevezetesen *Barbacsy*
Obristlájtinánt, *Szabó*, *Szentiványi*, és *Knoyfer*
 kapitányok, *Reinich* fő- és *Hertzeg* ali hadnagyok
 remek munkáit adták vitézségeknek. Ezen via-
 dal után a' *Hokweileri* tanyába, és az *Ollewiegeri*
 völgybe vonta magát *Barbacsy Obristlájtinánt*.

Ezen alkalmatossággal, eggy *Colóniai* com-
 pániával, két ágyúval, és eggy haubitzával a'
Pellingi sántzok háta megett lévő tetöket fog-
 lalta el *Mélás* Generál, melly miatt lehetetlen vólt
 az ellenségnek a' *Matheisi* ország úttyát el fog-
 lalni, a' *Consarbrük* mellett állott Gr. *Mercandin*
 Cs. K. Generált a' több seregektől el szakasztani,
 és a' nap *Trevirumba* bé menni. Ugyan ekkor
 számos Frantziaság nyomút előre *Consarbrüke*
 fe é, mellyet észre vévén *Mercandin* Generál, hát-
 rább vonta magát. És így kénytelen vólt *Blanken-*
stein Generál is széllyel osztott seregeit öszve von-
 ni, *Trier* előtt a' *Carthusianus* hegyre, a' *Mosel*
 bal partyára és a' *Mark* hegyére menni, melly
 jó rendelései által időt és alkalmatosságot nyert

a' bé következett éjjel onnan való tsendes elmenetire.

Azon közben *Wasserbillich* ellen is nagy erővel, és sok ártillériával ment az ellenség, a' ki ellen noha bámúlásra méltó bátorsággal viselték légyen magokat az ott lévő Cs. K. vitézek, nevezetesen, *Manfredini* regementéből való *Kirchstaedt* kapitány, és *Simon* fő és *Leinert* all-hadnagy, továbbá *Szikorshinsky* hadnagy, *Pilsack* zászlótartó, és *Castel* Stráza-meser *Mirovsky* regementéből: mindazáltal kéntelenitettek hosszas viaskodások után, egy 3 fontos ágyúnak, és egy 6 fontos muniíós szekérnek, a' mellyek mellett lévő emberek és lovak agyon lövődöztek, veszteségével magokat hátrább vonni, félvén attól is, hogy mind két oldalról, mind hátul körül fogják őket a' Frantziák. Noamba követték őket ezek, 's mingyárt el foglalták *Igelt*. A' bé következett éjszaka és nagy veszteségek miatt tovább nem üzték a' miénket, a' kik a' *Trieren* alól lévő kö és hajókon átó hidakon, szép rendel és tsendességgel által költöztek. — Tolluk 72 ember és 20 ló hüllött el; 123 ember, és 57 ló sebesített meg; 206 ember és 6 ló fogatott, 's tévelyedett el. A' meg holtak közt talaltatott Gróf *Szikorshinsky* hadnagy *Miróvszki* gyalog, és *Ferenczy István* *Wurmser* huszár regementeiből. Sebbe estek *Schücz* kapitány, *Baumgärtner* all-hadnagy, és *Imhoff* zászlótartó *Manfredini*; *Reinisch János* fő és *Hertzeg János* all-hadnagyok *Wurmser* huszár seregétől. — El tévelyedtek *Pilsack* zászlótartó *Mirovsky*, és *Borovicz* kapitány *Manfredini* regementeitől. Kétség kívül többet vesztett az ellenség.

Hervében Aug. 15 dik napján költ levélből ezeket olvassuk: *Mack* Generái ismét *Furóban* vagyon, és a' mint hallatik nagy változas fog a' Cs. K. armádiának kormányozásában esni. (Már meg esett, mivel *Koburg* hertzeg helyett *Gr. Clerfait* lett fő kormányozóvá).

Berncastellből, a' *Treviri* V. Fejedelemségnek *Mosel* mellett fekvő kastélyából iratik, hogy ott körül belől mint a' hangya annyi a' sok katonaság, és hogy minden órán véres ütközet leszen a' két hadakozó fél közt; hogy igen tsendessen viselik magokat *Trierben* a' Frantziák, és a' legszorosabb hadi fenytékben tartatnak; hogy még ekkorig egy papi személyt és apácát sem sértettek meg; és hogy nem ők, hanem a' parasztok prédálták fel a' város körül lévő abbatziákat. — Minthogy azokból mind ki futott a' papság, az ott találtatott bór *Saarlouisba* küldetett.

Koblenczből azt a' hirt vettük, hogy *Aug.* 15 dik napján már benn vóltak *Wittlichben* a' Frantziák, és hogy *Blankenstein* lovas Generál bagazsiája által vitetett a' *Rajna* vizén, önnön maga pedig a' *Martleri* völgyben telepedett le. — Ugyan a' nap két kurirt küldött a' nevezett Generális *Koblenczbe* azzal a' parantsolattal, hogy minél előbb két hajókon álló hid készittessen, a' mellyeken éjjel nappal dolgoznak az átsok. — *Wormatziából*, három Cs. K. regementek küldettek oda vizen, kétség kívül az ott fekvő katonai őrizetnek szaporítására. — A' Frantziáknak *Trieri* fekvésekből azt lehet ki húzni, hogy ők *Lütlich* felé igyekezzenek.

Kolóniában, azt a' meg jegyzést tette egy valaki, hogy a' Frantzia ármádiának győzödelmei, és *Austriai* *Belgiomnak* általa lett el foglaltatása, 's *Hollándia* felé tett progressusai, avagy előmenetelei nemhogy hasznára, hanem inkább kárára szolgál, mivel mindenütt számos fegyveres népet hagyván, annyira meg erőtelenedett, hogy ha most egy szível lélekkel fognák a' dolgot az égyyesült seregek, könnyen diadalmat lehetne rajtok venni, 's *Belgiomból* is ki űzni. — Jó fundamentomon épült meg jegyzés ez, ehez járúlván az is, hogy akármit kérkedjenek a' *Párisiak* *Brabantziának* és *Flandriának* hozzájuk való hivségekkel, igen keveset épithetnek azon; mi-

vel, a' mint bizonyos tudósításokból tudjuk, a' minémü nyúghatatlansággal várták a' *Brüßzeliek*, és más *Austriai Belgiomi* városok a' Frantziának közikbe való meneteleket, éppen olly nagy nyúghatatlansággal várják most közülök való kiüzettetések, és hogyha alkalmatosságot találhatnak, bizonyossan bosszút fognak magokért állani, a' rajtok el követett sok törvénytelenységért. Leg inkább bosszonkodnak azon a' Brabantusok (úgy kell nekik, mért nem elégedtek ők meg az Austriai szélid kórmánnyal), hogy minden arany 's ezüst kész pénzeiket fel kell assignatákért váltaniok, még pedig az ő számokra különösen készített assignatákért, mellyeknek sem Frantzia Országban, sem másutt, semmi keleték nintsen. Ennekfelette, a' Brabantziai posztónak, melly leg szebb productuma azon tartománynak, az árrát 10 Stüberre szabták meg, mellynek rendes árra két koronás tallér. (Ennek a' pénznek valórat meg lehet a' *Magyar Almanakban* nézni) azt is nem kész, hanem tsak papiros pénzel szokták ki fizetni. Nemtsak a' posztóval, hanem más dolgokkal is így szoktak bánni. Mivel magok is jól tudják ők azt, hogy gyűlölik őket a' Brabantusok, tellyességgel éggyet se akarnak közülök hadi szolgálatra fel venni.

Károly fő hertzeg, Fels. Urunknak testvér öttse, *Bonnból* a' *Fouroni* fő kvártélyba visszament. — A' Német Allföldi kórmányfőnök, ismét *Düsseldorfba* vitetett által, mellynél rövid idő múltván, nagy változás fog esni.

A' *Lüttichből* ki futott emberek azt beszélték *Aquisgranumban*, hogy a' Gr. *Latour* Generál corpora 30 ezer emberből áll, bátor 10 ezer ment légyen is attól *Trier* felé. — El végzették már a' hidat az *Austriacusok*, ámbár minden úton módon meg akarták azt a' Frantziák akadályoztatni, de még eddig által nem mentek azon.

A' fellyebb le irt, *Blankenstein* lovas Generál jelentésével tökéletessen meg éggyez *Albert*

hertzegnek az a' tudósítása, mellyet a' Fels. udvari Kancelláriához leg közelebb küldött. Ezt is hozzá teszi még, hogy az ellenségnek *Rimniktől Solmsig* lett előre lett nyomulása miatt *Kaysers-Eschbe* vonta légyen vissza magát a' nevezett lovas General.

Koburg hertzegnek *Fouroni* fő kvártélyából Aug. 16 dik napján küldött tudósítása szerént, az előtt való nap próbát tettek a' Frantziák a' *Moas* vizén túl, *Richellel* által ellenbe állott vi gyázataink ellen, a' melly alkalmatossággal meg lehetössen tüzelt egymásra a' két hadakozó fél, melly tsatájoknak az estére támadott sűrű köd vetett véget.

Eggy alsó Rhénusi levélből azt olvassuk, hogy *Brüffel* maga 5 milliót; *Lovanium* 2 milliót, 8000 ökröt, és 10 ezer pár stiblit; *Mechlinia* másfél milliót, 10 ezer süveget, 's ugyan annyi stiblit tartoznak a' Frantziáknak adni. — Minden lakosra ki vagyon vetve mit fizessen, és hogyha le nem teheti azt a' rendelt időre, minden ezüst, réz, és czin edényeiket a' Frantziáknak tartoznak adni. — *Antverpián* 10 millió, és 9000 ló szorrel tömött matracz vettetett.

Frigyes Belgyiom.

Hógából azt írja eggy valaki *August. 12-dik* napján, hogy a' Hollandiai Karok és Rendek újjobbán arra kötelezték magokat, hogy ők mind tehetségekkel, mind vérekkel készek hazájokat védelmezni. E' végre ismét költsön pénzt keresnek, 's kérnek tehetősebb hazájok fiaitól, olly fel tétellel, hogy a' ki mennyit akar, annyit költsönözzen a' republica hasznára, akár kész pénzben, akár pedig már készült aranyban és ezüstben 100 tól 5 forint interesre, a' melly summa a' hadakozásnak végződése után két elztendővel egészen ki fog fizettetni. Másoknak jó példadadásokra azt rendelték a' Hollandiai Rendek,

hogy minden közönséges hivatalt viselő személy-lyek 6 hétek el forgása alatt annyi summát adjanak, a' mennyi 1727 dik esztendőben meg vala határoztatva; következésképen adják fel a' helységi előjárók mitsoda hivatalok és tisztségek nintsenek az említett esztendőbeli laistromon fel jegyeztetve, hogy azokra nézve is meg határoztasson, mennyit fizessenek hivatalyaiktól.

Német Birodalom.

A' *Bonni* levelek azzal vigasztalnak bennünket, hogy mivel *Coblencztől Lüttichig*, mind az égyesült *Austriai* és *N. Birodalombeli* seregek, mind a' föld népe cordont húzott, lehetetlen hiszen a' *Frantziáknak* magokat azon által fűzni. A' *Mósa* vizének bal oldalán *Blankenstein*, *Neudorf*, és *Hadik* Generálok állanak, bal oldalán pedig a' *Prusszusok* *Simmerntől* fogva *Koblenczig*. *Koburg* hertzeg serkentő proclamatiójának már is az a' halzna volt, hogy minden ezüstöket, és eleségeket, a' mellyek nélkül t. i. magok nem szükölködnek, a' táborozó armádiákhoz küldötték, sőt sok helységeknek lakosai önként fegyvert fogtak az ellenség ellen.

Schweczingenből illyetén hirt vettünk leg közelebb való postán: *Aug. 16-dik* napján 400 lovas *Frantzia* vágatott *Maudachtól*, és *Rheingenheimtől Mundenheim* alá, olly fel tétellel, hogy a' falun túl állott oláh strázsákat vagy el fogják, vagy le vagdallyák. Minthogy külső lovas strázsáinkat mingyárt vissza nyomták, a' gyalog vigyázó sereg pedig nem mehetett sebesen utánok, tehát mind az oláh, mind a' szabad huszárok között mind öszve öt embert öszve aprítottak, 6 embert, 3 lovat meg sebesítettek, 27 emberünket pedig el fogtak. — Harmad nappal e' történet után ismét három *Frantzia* osztály jött *Rheingenheimből Mundenheim* ellen, de ekkor rövid puskázásunknál egyéb semmi nevezetes dolog nem történt ezen a' környéken.

Manheimből im' ezeket írják *Aug. 19-ik napján*: *Möllendorf* Prusszus *Feldmarsal* múlt vasárnap ki indúlt *Flonheimből*, 's *Kreuznachba* tette által maga fő kvártélyát. — *Benyóvszky* Cs. K. *Feld M. Lájtinánt* corpusától egynéhány ezer ember küldetett a' *Mósel* vidékére. — *Hohenlohe* örökös hertzeg még most is *Pfetersheimban* kvártélyozik, és még most is akként fekszenek a' kormányára bízott seregek, mint ennekelötte egynéhány napokkal feküdtek, ezzel a' külömbséggel, hogy a' *Grünstadt* vidékén állott külső vigyázatok, meg únván a' *Frantziák* által lett nyúghatatlanokodtatásokat, egy kevésé hátrább vonták magokat. Ma reggel ismét öszve puskáztak a' *Frantziák* az *Oggersheim* alatt vigyázott tábori külső strázsáinkal.

A' *Frantziáknak* *Trierbe* lett bé meneteleknek alkalmatosságával ki mentek eleikbe a' városnak polgári előjárói, 's azon esedeztenek nékik, hogy kégyelmezzenek meg a' városnak. — Leg ottan egy hirdetményt tétetett a' *Frantzia* vezér közönségessé, mellyben azt parantsolta nékik, hogy tsendességgel viselleyék magokat, adják által fegyvereiket, semmi bántások nem leszzen. A' magános és köz rangú lakosok között kevesen hagyták oda honnyaikat, senki sem képzelvén magának előre, hogy gyözedelmessen mennyenek bé közikbe a' *Frantziák*, olly nagy bizodalomban vóltak *Blankenstein* és *Melás* *Generálok* iránt. Annakutánna igen sokan ki mentek onnan, és rész szerént *Coblenczben*, rész szerént *Colóniában* kerestek magoknak menedék helyet. — A' *Frantziák* keménnyen bé sántzolylyák magokat *Trier* körül, nevezetessen pedig a' város előtt fekvő hegyeknek tetein. — *August. 13 dikán* indúlt ki *Koblenczből* a' *Bender* regemenyének hadi bútorja *Luxenburg* felé, de mivel már akkor minden oda vivő utak el záratattak az ellenség által, ismét vissza tértek oda, és most annak mezőségén táboroznak.

Olasz Ország.

Aug. 5. dik napján költ *Turini* tudósítások szerént újjabb mozdulásokban vagynak a' *Franziák* a' *Pedemonti* hertzogségnek határain, és hol meg erősítik, hol vissza vonnyák magokat, kétség kívül azon okból, hogy titkolhassák erőtlenségeket, minthogy számos sereg ment tőlök a' *Rajna* mellé, ennekfelette még többen nyögnek az ispotályokban. A' fellyebb nevezett napoa véres tsata történt a' *Pedemonti* seregek és *Franziák* közt *Mondovi* mellett, mellyben nagy veszteséggel vissza verettek az utólsóbbak.

Spanyól Ország.

Telleyességgel nem tettett a' királynak azon capituláció, mellyre a' *Colliourében*, a' *Roussiloni* Grófságnak égyik erősségében feküdt *Spanyól* őrizet lépett az ostromló *Frantziákkal*. A' magokat alá irt tilztek mind vasra verettek, a' köz emberek pedig, kinek száma 6000-re megyen, ismét a' *Frantziák* ellen küldettek. — A' *Fique-rasi* tsatában (*Catalóniának* tartományában) lévő *Spanyólok*nak 20 ezerre, a' *Frantziák*nak pedig 40 ezerre ment a' számok, és így nem tsuda, hogy ezek diadalmat vettének amazokon. — A' *Bellegárdi* erősségben lévő ártillériát 84 darab ágyúval szaporították a' *Spanyólok*.

A' *Pyrenéusi* Fr. ármádiának *Spanyólok* ellen tett előmeneteleiről, következő tudósítás küldetett a' *Párisi Conventhez*, múlt hólnapnak 29. dik napján: Generál *Moncey* 10 ezer emberrel marsirozott bé a' *Basáni* völgybe, holott meg is ütközött a' *Spanyólokkal*, a' kik véres tsatazások után bellyebb vonták magokat, 's nekünk hagyták földjöknek bőv terméseit. — *Jul.* 25. ik napján 6000 emberünk ment *La Borde* Generál vezérlése alatt a' *Bidassoa* folyó viz mellett fekvő, és esztendőtol fogva kemény sántzolással meg erősítetett *Pyrenéusi* hegyeknek tetejére, kiknek

noha oldal fegyvereiknél, és bajonétaiknál egyéb hadi eszközök nem vólt; még is mindazáltal elűzték onnan a' Spanyolokat, el foglalták ártillériáikat, 's azokkal lövöldözték őket. — Ezen idő közben lövöldöztette *Fregeville* Generál *Fuentarabiát*, és tsak nem egészen a' földig le rontatta. A' *Baránni* völgyel égyütt, az *Aldudesi* tábort is, ennekfelette, *Berat*, *St. Luzot*, *Lesacat*, *Gareyt*, *Chalárt*, és tsak nem egészen a' *Lerraini* völgyet el foglalták. A' Spanyolok közzül 800 ember ölettetett meg, és 320 fogattatott el. A' mi veszteségünk, mintegy 100 hóltakból, és 400 sebbe estekből áll. Az elsőbkek közt sok derék hadi tisztek találtattak, nevezetessen *Frere* Generál *Adjutáns* s. a. i.

Lengyel Ország.

Kosciuskó Lengyel fő vezér, mint ama hires Amériakai hérósnak *Waschingtonnak* iskolájában tanúlt, és sok hadi próbákon által bújt vitéz, olly formán helyheztette *Warsóvia* körül fekvő ármádiáját, hogy a' leg számosabb ellenségnek sem lehet ahoz könnyen férkezni. Jobb szárnyát a' *Vistulának* mélylységes vizei, és egy 8000 főből álló sereg fedezi a' *Loviczi* és *Posnániai* ország úttya felé, maga egész erejével a' város előtt lévő erős sántzokban fekszik, bal szárnyának fedezésére pedig a' *Boroszlai* út felé 10 ezer embert telepített le. Minthogy a' belső, és a' *Prága* nevezetű külső városok közt lévő hid hatalmában vagyon, és mivel a' *Zokrozimnál* táborozó *Pruszus* Generál *Lájtinántnak* *Schönfeldnek* nintsen elegendő ereje, a' városnak azon oldalról való meg támadására; nyitva vagyon az a' jó út, mellyen elegendő eleséget lehet a' városba bé vinni, sőt, ha a' szükség, és környüllállások azt kívánnák, azon az úton hátrább lehetne magát *Kosciuskónak* vonni, mellyet nem egy könnyen 's hamar fog mive'ni, el tökélettszándékkal lévén hazáját utolsó csepp véréig védel-

mezni. — *Thorunumból* is azt írják, hogy mind pénze, mind eiesége bővséggel vagyon *Warsóvid-nak*, és hogy olly rendkívül való buzgósággal vagynak a' Lengyelek kedves hazájoknak, 's nemzeti szabadságoknak óitalmazása eránt, hogy minden templomokban és magános házaknál találtatott aranyat és ezüstöt oda adtanak *Kosciuskónak*, olly véggel, hogy azokból pénzt verettesen a' Lengyel armádiáknak fizettetésekre, és a' szükséges hadi eszközöknek hova hamarább lejendő ki készítettetésekre, és hogyha szerentsétlen lenne ellenségeivel való hadakozásában, egy olly különös plánumot készített magának, mellyen bizonyossan el érné fel tett tzellyát, de a' melly ő rajta, és a' Nemzeti Tanátsnak néhány fobb tagjain kívül, senkinek tudtára nintsen.

A' *Berlinből* jött levelek beszélik, hogy ott felettébb nagy nyúghatatatlanságban vagyon a' nép, mind a' király és korona herczeg élete, mind a' Lengyel Országi dolgoknak ki menetele iránt. — Kevésbe múlt, hogy minap veszedelemben nem esett a' korona örököse. Mind két részről meg szűnven az ágyúzás, egy közel lévő tsürbe le feküdt ez az ifjú fejedelem el fáradt testének ki nyúgtatására, világosan meg parantsolván belső tselédjeinek, hogy az első puska szóra költsék fel ötlet. Úgy történt a' dolog, 's allig ült fel paripájára, a' midön a' Lengyel sánizokból feléje repülő bomba a' tsürbe esvén, azt öszve törte, és semmivé tette.

A' Lengyel Országi hadi történetekről irt tudósítások annyira különböznek egymástól, hogy allig lehet az igazságot a' hazugságtól meg különböztetni. A' Lengyel levelek világosan beszélik, hogy *Kosciuskó* meg verte volna az éggyesült Prusszus és Orosz seregeket; a' Brandenburgiai levelek ellenben magoknak tulajdonittyák a' győzödelmet. A' *Warsóva* előtt fekvő Prusszus táborból ekképt ír egy valaki: Mi, úgymond, mind közelebb közelebb megyünk a' *Kosciuskó*

bé sántolt tábor helyéhez, és a' leg nagyobb és sűrűbb tűz közt is készittyük szükséges sántzainkat. Az ellenségnek néhány sántzait el foglaltuk ugyan már, és nem kevés ágyút nyertünk azokban; vagyon mindazáltal még egy olly erős sántz előttünk, mellyet hanemha el vejédünk, lehetetlen *Warsóviához* jutnunk. Tábori ispotályaink, és sütő kementzéink a' várostól harmadfél mélföldnire *Raszinban* vagyon. Mindenütt kóborlanak a' Lengyel insurgensek, és hol a' falukban, hol az erdőkben bújkálnak, 's leselkednek utánunk, sem az idegeneknek, sem hazájokfiainak nem kedveznek, hanem a' kinél mit találunk, erőszakosan el veszik tölle. E' miatt már egy-néhány falut fel kellett égetni. — Sok birtokos urak és parasztok déli Prussziába küldötték által barmaikat nagyobb bátorságnak okáért. — Körül belől nagy döge vagyon a' baromnak, sőt az emberek közt sem kevés pusztitást tettek a' ragadó nyavalyák. — *Lythvániában* lassan boldogúlhatnak az Oroszok. Itten is nagy hire vagyon, hogy a' Lengyel Országi dolgoknak tsendesen lejendő el intézésekre nézve *Thorunumban* gyűllés fog tartatni. E' végre már egy-néhány kurirok mentek a' Prusszus táborból *Pétersburgba*.

Konstantzinápoly.

A' *Konstantzinápolyban* lakó és mulató Frantziák valamelly lármát indítottak a' Cs. K. *Internuntiusnál*, melly értésére adatván a' Török Császárnak és Divánnak, minden nemzeti inneplést, öszve gyűlléseket, és fegyver viselést meg tiltottak a' Frantziáknak, 's keménnyen meg hagyták, hogy a' kik közzülök ottan nem lakosok, és nem mutathatnak magok tsendes viseletekről tanúbizonyság levelet, egyszeriben takarodjanak ki *Konstantzinápolyból*.

Elegyes Tudósítások.

Aug. 4-dikén tsak ugyan el vették a' Brittu-
sok *Cálvit*, mellynél több erőssége már nem vólt a'
Frantziáknak *Korsicában*. — *Austr. Belgyiomban*
a' városoktól pénzt, a' faluktól pedig eleséget, szé-
nát, szalmát, és abrakot kívánnak a' patrióták.
Brüsszelben minap 20 személy lövettett agyon,
kik rész szerént hazájokból ki költözött Frantziák,
rész szerént pedig *Dümuriernek* baráttyai vólta-
nak.

A' *Lüttichi* hertzeg püspök tudtára adatta a'
Ratisbonai imperialis Gyűllésnek, hogy a' jelen-
való veszedelmes környülállások, és maga sze-
mélybeli bátorságára nézve, kéntelen vólt *Jul.*
20-dik napján katonai őrizet alatt tartományaiból
ki költözni. — *Moguntzia* városának erőssité-
sében éjjel nappal sok munkások és lakosok fog-
lalatoskodnak. — A' *Speyer* és *Germersheim*
környékén táborozó Frantziák *Aug.* 4 dik napján
keménnyen tüzeltek egymásra, melly a' mint mon-
datik, *Robespierre* erőszakos halála hozzájok ér-
kezett hírének következése vala. — Az Orosz
ármádiánál minden köz embernek elztendei zsóld-
ja két rubellel szaporitatott meg; a' fő tiszteké
pedig 40 rubellel. — *Curlándiát* ismét el foglal-
ták a' Lengyelek. — *Warsóviában* 500 ágyúk len-
ni mondatnak.

A' *Molvai* levelek beszélik, hogy Török Ország
határain sok tábori magazinumok készittetnek. —
Svécia és *Dánia* is nagy hadi készületeket tétet-
nek. — A' *Coppenhági* Reformata Ekklésia meg-
hólt prédikátorok helyett *Monod* Genevai prédi-
kátort választottak, és már hivatalt is adtak né-
kie. — A' Saxóniai Választó Fejedelemségben
lévő apróbb városi deák iskolák, német polgári
iskolákra változtattak által. — A' Prussziai ko-
rona örökösnek, és testvér öttsének *Lajos* her-
tzegnek hitveseik teréhbe esvén, közönséges áhé-
tatosságok tartatnak a' *Berlini* templomokban sze-

rentsés szülésekért. — A' *Genevai* zenebonának még most sints vége, mellyet legutóbb *Souia-vie* Frantzia Agens éleszget. — XVI Lajos Fr. királynak megölettetésekor, így szólt *Marat Dubois de Crancé* nek *Robespier*ről: Látod é ama gonosz és semmire kellő ember? Hogy hogy felele amaz, hogy lehet ötet semmire kellő és gonosz embernek nevezni? Valósággal az, monda *Marat*, mivel ő sokkal veszedelmesebb a' Frantzia szabadságra nézve, mint minden ellenségei a' respUBLICának.

Magyar Ország.

Rosnyó 10 dik Aug. Tek. Császár *András* Úr, egynéhány Tek. Vármegyéknek Tábla bírāja, a' Tudományoknak és Tűdósoknak nagy párfogója, múlt hólnapnak 10 dik napján, a' *Rosnyai* Evangelica iskolának bódogítására 1000 rh. forintokat rendelt, következő feltételek alatt: 1.) Hogy azon summának interessét, mig él, minden elztendőben le fogja fizetni, halála után pedig successorai, mellyet hogyha nem miveléndének, a' localis, avagy helybeli Inspectoratus, via liquidi debiti vegye meg rajok. — 2.) Azon interesen minden következő időkbén, könyvek, kiváltképen pedig hasznos nyomtatott, és nyomtatatlan magyar könyvek szereztessenek, még pedig azok, és olyak, a' mellyeket Nemzetes *Bogády Adám* mostani, és jövőendőbeli iskola Inspectorurak, választándanak. Kezdődni fog pedig a' jövő elztendőnek kezdetével. — 3.) A' vettendő könyveknek ugyan azon pénzbe könyvtartó almárjomok készitessenek, a' könyvek szám és névszerént mindenkor feljegyeztessenek, 's azoknak olvasásokra minden vallású ifjak és betsülletes emberek, még a' Zsidók is botsátassanak. — Hogyha pedig 4.) Vagy önnön maga a' fundáló úr, vagy successorai az elztendei interes fizetésének baja alól fel akarrák magokat óldozni: akkor vegye az oda való Inspectoratus maga ke-

zéhez a' tőke pénzt, adja ki azt interesre, és a' fellyebb irt végekre fordittsa. — 5.) Hogyha a' *Rusnyai* Evangelica iskola valaha lenni megszűnne, akkor mind az addig szereztetendő könyvek, mind a' tőke pénz, egyy azon megyebeli más Evangelica iskolának hasznára forditassanak, vagy más történetekre nézve, vagy a' fundáló úr egyenes, vagy oldalaslag lévő successorainak adattassanak vissza.

* * *

Örvendetes Jelentés.

Különös gondviselése vagyon a' Felséges Istennek Nemes Magyar Hazánkhoz, mivel oly sok századok után, a' mi nélkül eddig szükölködünk, most már meg adta. — Tekintetes *Gömör Vármegyében*, *Zumjacz* nevezetű helységnek határjában, Mélt. Gróf *Koháry Ferentz* Úr ö Nagysága jószágában, a' *Garam* vizének kút fejeitől nem messze, egyy aczél massa fel állittatott, és olly szerentsés folyamattya vagyon, hogy azok a' kik ezen atzélból dolgoznak, és jól értnek az érczek esméretéhez, jobbnak találták a' *Styriai* atzélnál. Ezen atzélnek helyben mázsája a' jobbnak 10 for. az alábbvalónak 9 forint, a' vasnak pedig 6 forint és 30 krajtzár. — Ez az. atzél massa még a' múlt esztendőben fel állittatott, de mind addig köz hirré nem botsáttatott, mig elegendő próbán által nem ment. Minekutánna már sok próbákat ki állott volna, tudtára adatik a' N. Magyar Ország lakosinak, hogy a' kinek mind jó atzélra, mind jó vásra szüksége vagyon, az említett helyen fel talállya. — *Signat. Zumjacz* 21. *Aug.* 1794.

* * *

Nemes *Kassa* Sz. K. Városnak érdemes Tanácsa jelenti a' N. Magyar Publicumnak, hogy

Pesti könyvtáros *Strohmejer Ignác* úrnak, ottan lévő könyvtára, *Octobernek* 20 ik napján kótyavetye által a' többet ígírőnek el fognak adattatni. A' kiknek tehát, annak meg vételére kedvek lejénd, jelenyének meg vagy szeméilyesen, vagy biztosaik által, a' fellyebb nevezett napon lejendő kótyavetyére.

*

*

*

Jelen vagyom az az idő, mellyben múlt esztendőben tett igiretem szerént, a' jövő 1795 dik esztendőre való *Magyar Almanaknak* meg újjításához kezdjek. Hozzá is kezdettem immár, és ha jókor tellyesitetik ide ragasztott esedezésem, *Leopoldi Pesti vásárra* el fogom készíteni. Ez a' második kiadás, sok részken fog az elsőbből különbözni, nevezetesen abban, hogy mivel Erdély Országának különös deák Kalendáriumma vagyom, a' mellyben t. i. minden Erdély Országi egyházi és világi hivatalosokat fel lehet találni, e' mellett olly nagy, hogy maga eggy könyvet tsinál, nem itiltem szükségesnek Erdély Ország tisztviselőit ezen munkámban fel jegyezni. E' helyett a' Magyar Universitásokban, Académiákban tanító Professoroknak, és minden szabad Királyi Városok Előjáróinak neveiket fogom fent nevezett munkámba bé iktatni.

Arra való nézve kérem alázatossán a' Tiszt. Káptalanokat, a' Kir. Universitásnak és Académiáknak Igazgatóit, nem külömben minden polgári és törvényes Dicasteriumoknak, Tek. Vármegyéknek, Bányáknak, és Fő Posta Hivataloknak előjáróikat, ne terheltelessék nékem *Septembernek* végéig, hivatalosaiknak neveiket fel küldeni. Nem tulajdon, hanem a' Publicumnak haszna, ezen foglalatosságomnak tárgya.